

»Eg verði javnaðarmaður til mín doyggjandi dag«

Orðaskifti við fólkatingsmann okkara, Johan Nielsen, prest, har hann m.a. sigur nakað um jarðarferðir, fólkatingsarbeiði, Kristeligt Folkeparti og »danskar prestar«

TAÐ MAN IVALEYST VERA ØLLUM KUNNUGT, AT FÓLKATINGSMAÐUR OKKARA, JOHAN NIELSEN, SÓKNARPRESTUR, HEVUR SÓKT OG FINGIÐ NÝTT STARV SUM PRESTUR Í DANMARK. JOHAN, SUM HIGARTIL HEVUR VERIÐ SÓKNARPRESTUR VIÐ FILIPSKIRKJUNA Á AMAGER Í KEYPMANNAHAVN, HEVUR FINGIÐ EMBÆTIÐ SUM SÓKNARPRESTUR Í ØRSTED-DAASTRUP SÓKN, SUM LIGGUR Á SÆLANDI, NOKURLUNDA MIÐ SKEIÐIS MILLUM ROSKILDE OG KØGE. FRÁ AT HAVA VERIÐ PRESTUR Í EINUM STÓRBYARSÓKNI VIÐ 16.000 INNBÚGVUM, FER HANN NÚ ÚT TIL EITT LANDSÓKN VIÐ UML. 1800 INNBÚGVUM. Í SAMBAND VIÐ HETTA, HEVUR SÓSIALURIN HAVT ORÐASKIFTI VIÐ JOHAN, M.A. UM ORSKIRNAR TIL, AT HANN HEVUR FINGIÐ SÆR ANNAÐ EMBÆTI.

Johan Nielsen — altíð javnaðarmaður

Seremonimeistarinn

SÓSIALURIN: Er tað tí, at tú hefur ov nógv at gera, at tú flytir út á landið til eitt sókn, sum bert hefur ein tiggj undapart av teimum íbúgvunum, sum tú higartil hefur verið prestur fyri?

JOHAN NIELSEN smilist í tí stóra skegginum: Hvussu er tað, hefur ein ikki altíð ov nógv at gera? — Nei, hovuðsorsøkin er tann, at eg eri eitt sindur troyttur av at vera prestur í einum stórbýarsókn, har víðurskiftini eru so stór, at ein ikki veit, hvar hann skal enda ella byrja. Ein kennir seg ikki rættliga sum prest herinn — mestsum eitt slag av seremonimeistara. Tað er

so vordíð her, at flestøll fólk í stórbýnum ikki hugsa nakað serstakligt um tað religiøsa. Tey hava tað ov gott her í vælferðarsamfelagnum, og so tykist tað, eins og tey ikki hava nakað nýtslu fyri Guð. Tey koma lítið í kirkju til gudstænasturnar, og tey flestu, sum tú sært her, koma bert í sambandi við brúðleyp og jarðarferð.

SOS: Jú, men er vælferðar samfelagið ikki rokkið út á landið í Danmark, eisini?

JN: Ivaleyst, ivaleyst, men eg hugsi, at her hanga fólk meira við tað gamla, og so kemur tað afturat, sum er týðningarmikið hjá mær: At tú hefur nógv stórra møguleikar fyri at koma at kenna sókn

arbørnini hjá tær í einum lítli um sókn enn her inni í býnum.

300 jarðarferðir um árið

SOS: Tað er also ikki arbeiðið, tú ræðist?

JN: Eg skal víðganga, at tað verður leittari hjá mær í Ørsted — munandi minni at gera — her hugsi eg mest um jarðarferðirnar.

SOS: eru so serstakliga nógv jarðarferðir við Filipskirkjuna, at tað kann gera so nógvan mun?

JN: Við Filips er tað so, at vit umframt jarðarferðirnar frá sjálvari kirkjuni, eisini fáa

eina rúgvu frá kapellinum, sum liggur á tí stóra kommunala Sundbykirkjugarðinum, ið liggur beint við síðuna av kirkjunni.

SOS: Hvussu nógv var?

JN: Eg hugsi, at eg man hava einar 300 jarðarferðir um árið.

Tradisjónin

SOS: Nú tá vit hava nomið við hetta evnið, so hava dansk bløð, m.a. B.T., um eg hugsi beint, í samrøðu við teg eisini tíkið henda spurningin upp. Segði tú tá ikki okkurt um, at tú ikki orkaði at hava allar hesar jarðarferðirnar?

JN: Jú, men her hugsi eg ikki so nógv um ta fysisku møðina. Sjálvsagt ert tú ikki púra frískur og ferðugur ein leygardag aftaná at tú hevur havt kanska fimm jarðarferðir og trý brúðleyp, men tað er nógv verri við tí sálarliga. Tað er tungt ferð aftaná ferð at skula royna at troysta avvarðandi sum hava mist on kran góðan, men sum ikki hava nakað serstakligt víðurskifti til trúna ella til Guð, men sum bert koma til prestin tí at tann gamla tradisjónin liggur so sterkt í teimum. Tann einasta troystin, sum eg kann geva teimum, er trúgvinn uppá ein góðan Guð, sum gevur okkum møguleikar fyri at hittast aftur onkuntíð seinni, og tað er skilgitt, at ikki nógv er at gera, tá tey flestu hava ílt við at skilja ella finna hesa trúgv.

Stutt frá Keypmannahavn

SOS: Hvussu við fólkatingsarbeiðinum? Fært tú greitt tað úr hondum, tá tú situr í einum prestagardi mitt úti á landinum?

JN: Ja, so langt er tað heldur ikki úti á landinum. Við bili ella toki tekur tað millum trý korter og ein tíma

at koma inn til miðbýin í Keypmannahavn, og so kemur eisini tað, at fólkatindið bert er saman mitt í vikuni. Vit byrja týsdag aftaná dagurda og enda setanina friggjadag seinnapartin, so verri er tað ikki — eg rokni við at kunna rokja mitt starv eins og higartil.

Frá fasanum til verndarskyldu

SOS: Tú hefur onkuntíð sagt, at tann føroyski fólkatingsmaðurin virkar eins og ein sendiharri her í Keypmannahavn — hvussu tað?

JN: Tað meini eg hann ger á tann hátt, at tað ikki finnst nakar annar stovnur her í hovuðsstaðnum, sum kann taka sær av teimum mongu trupulleikunum, sum føroyingar, ið eru búsettir her, koma fyri. Tað eru ikki mangir dagar, ið ganga, úttan at onkur kemur ella ringir fyri at fáa hjálp ella leiðbeining á ein ella annan hátt. Uppgávurnar kunnu vera rættuliga ymiskar, sum t.d. at senda fasanpor til ælingar í Føroyum og til at sleppa føroyskum dreingjum, sum lesa her niðri, undan verndarskyldu.

SOS: Og møguleikar tínir fara at verða teir somu eisini aftaná, at tú ert fluttur?

JN: Ja, flestøll vita, at tey kunnu ringja ella skriva til mín í Fólkatindinum — eg eri har í minsta lagi fyra dagar um vikuna.

Kristeligt Folkeparti meira skaða enn gagn

SOS: Nú vakti tú jú rættliga nógvans ans her á landi seinasta vár í sambandi við lógina um friar abort, og tú vakti fólk so nógv upp, at fleiri tóku sær um reiggj og skipaðu ein nýggjan politiskan flokk — Kristeligt Folkeparti. Fert tú nú at ryma úr javnaðarflokkinum og lata teg stilla

Veit næmingurin ov lítið um møguleikarnar?

Ein hefur stundum varhugan av, at mangir føroyingar eru lítið vitandi, tá tað kemur til at velja sær eitt arbeiði. Hetta er galdandi á so mongum økjum — innan skúla og annað.

Her verður serliga hugsað um realskúlanæmingar. Hvat veit realskúlanæmingurin um teir møguleikar, ið liggja frammanfyri, tá ið hann 17-18 ára gamal hefur fingið prógv sitt? Ja, vit kunnu bert døma út frá okkum sjálvum; men tað man vist ofta vera syndarlaga lítið. Óivað hefur hann hoyrt okkurt um, at í Hoyðølum er nakað, tey kalla Studentaskúlin, og at hagar fara ofta tey klóku, tá ið tey hava lokið realprógv. Eisini er tað

borist honum fyri oyru, at tað kostar, og kostar nógv at ganga í skúla; men hvussu nógv, hefur hann ikki ánlisi um.

Hjá teimum, hvar ið bæði karakter- og peningastøðan er til vildar, er helst leiðin vis til Hoyðalar ella kanska onkran studentaskúla í Danmark, sum víðkomandi av tilvild hefur hoyrt graml um. N.N. fer so avstað heiman uppá »má og fá«. sum tíkið verður til. Tað ið hann hefur útvegað ser av upplýsingum um víðurskiftini á sínum tilstundandi kanska áralanga arbeiðsplássi er vesala lítið, og tíðum verður hann so troyttur av tí, sum hann fær at siggja, at honum

torvar mánalanga tilvenjingartíð, um hann ikki bart út gevst á hendur, »stingur halan millum beinin« og sleppur sær burtur haðani frá.

Hugsan okkara er, at ymiskt kundi verið gjørt, so at N. N. ikki kom út fyri hesi vanlagnu. Her er eyðsýnt nakað, sum skúlastjórnin samvit-skuleyst — til óluku og livlanga syndarhugsku fyri mong — hefur latið hugið á láni. Tað er neyvan nakað øki í okkara samfelagi, hvar ið tað er so nógv oyðsl av tíð, evnum og pengum sum innan skúlamál. Rætt er tað, at trivni samfelagsins stendur beinleiðis í mun til talið av tí vælledda fólkinum. Tað hava

vit so mong dømi um; men valla er nakað innan skúlamál dýrari fyri samfelagi enn ter hálu útbúgvingarnar. Tað ólukkuliga við teimum er nevnliga, at tær eru einki betri enn eingin — nei, heldur hin vegin. Kortini hava vit hóp av ungfolki, sum oyðir mánaðar burtur við at royna eina útbúgving, ið ikki verður framd. Tað má vera fyrisetningur skúlans at hjálpa næminginum við at finna útav, hvat ið teir hava mest hegni og bestan hugin til! Hvi ikki undirvísa í »erhvervsorientering« í realskúlanum?

Sum nú er, vita tey ungu stutt og greitt ikki sít egna besta. Realisturin t. d. hefur

lítla hylling á, hvat ið best man vera til ráða at taka.

Burtursegð frá nøkrum fáum veruleikafjarum ætlanum (dreyum) grunar hann ikki hvat livsstav, hann skal velja, og hvussu skuldi hann eisini kunna tað — eingin hefur jú ómaka sær so mikið sum til at opinbera fyri honum, hvørjir møguleikar liggja frammanstavn. Eftir lokid prógv verður hann kensluleyst sleptur uppá fjall. Er tað undur í, at hann kemur at taka tað skeivu rásina og gongur seg út í óføri og nýðist at peva skarv in yvir ella vendir við og byrjar av nýggjum fyri at vita, um fram er komandi onkum annan veg?